

Delårsrapport

Vård- och omsorgsnämnden

Delår 2023

Datum: 2023-09-18

Dnr: VON/2023:40-1.4.1

Antagen av vård- och omsorgsnämnden: 2023-09-28, § 91

Innehållsförteckning

Inledning	3
Ansvarsområde och organisation	4
Ansvarsområde.....	4
Väsentliga organisationsförändringar	4
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	5
Verksamhetsrapport	5
Volymutveckling.....	7
God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse	8
Samlad bedömning av förväntad utveckling.....	8
Förväntad måluppfyllelse resultatmål.....	8
Ekonomisk ställning	13
Driftredovisning	13
Investeringsredovisning.....	14
Väsentliga personalförhållanden	15
Personalkostnader & personalstyrka	15
Medarbetarskap & ledarskap	15
Kompetensförsörjning & kompetensutveckling	16
Hållbart arbetsliv & arbetsmiljö.....	17
Förväntad utveckling	18
Åtgärdsplan	19
Planerade åtgärder.....	19

Inledning

Delårsrapporten ska innehålla en översiktlig och sammanfattande redogörelse för perioden den 1 januari till och med den 31 augusti 2023.

Strukturen på delårsrapporten utgår från styrsystemet, kommunplanen och övergripande plan med budget. Det är vad som beslutats i Kommunplan 2023-2026 och Övergripande plan med budget 2023-2025 som delårsrapporten ska svara upp gentemot.

I delårsrapporten redovisas och analyseras läge och förväntad utveckling gällande kommunens verksamhet och ekonomi, i förhållande till de beslutade målen och de ekonomiska ramarna. Syftet med delårsrapporten är att ge underlag för att kunna vidta åtgärder om utvecklingen inte följer det som planerats.

Ansvarsområde och organisation

Ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453) beträffande omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning, samt insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387).

Till vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde hör även ansvar för hälso- och sjukvård i ordinärt boende från 18 år samt ansvar för hälso- och sjukvård i särskilt boende, dagverksamhet och daglig verksamhet. Till vård- och omsorgsnämndens ansvar hör även betalningsansvar enligt lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Nämnden ansvarar även för verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (2008:962) för fritt val av utförare inom äldreomsorgens hemtjänst.

I nämndens ansvar ingår myndighetsutövning utifrån ett antal lagar, bland annat av bidrag enligt lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag och prövning av tillstånd till resor enligt lag (1997:736) om färdtjänst och lag (1997:735) om riksfärdtjänst.

Väsentliga organisationsförändringar

En viss förändring av hemtjänstens områden genomfördes under årets första månader. Det som tidigare varit område Gjuterigatan har delats upp i områdena City och Öster.

Från början av juni månad är hälso- och sjukvård ett nytt verksamhetsområde inom vård- och omsorgsförvaltningen. Verksamheterna inom området har tidigare varit en del av verksamhetsområdet förvaltningskontoret. Förändringen görs utifrån att området växer samt för att ge verksamheten bättre möjligheter att driva utvecklingsarbetet med nära vård gentemot både interna och externa parter.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Verksamhetsrapport

Boendeplanering

Lokalerna för en ny gruppboende och ny daglig verksamhet i Hämplingen på Fortunagatan färdigställdes i maj, senare än planerat. Verksamheterna har nu startat upp. Eftersom medel i budget fanns för verksamhet hela året innebär förseningen en positiv avvikelse mot budget. Detsamma gäller för det nya boendet inom socialpsykiatri, Villagatan, där renoveringen också försenades. I juni kunde boende från Skogsbrynet flytta in och den utökning av platser som är planerad kommer att ske successivt under hösten.

Renoveringen av Furulidens särskilda boende för äldre har påbörjats. Planering inför renoveringen av Norrgläntans särskilda boende för äldre går enligt plan där renoveringen beräknas starta i november 2023.

Statsbidrag

Vid tidpunkten för budgetbeslutet fanns fortfarande oklarheter gällande utformningen av flera statsbidrag. För 2023 har vård- och omsorgsförvaltningen ansökt om och erhållit statsbidrag för att *främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg*. Vård- och omsorgsförvaltningen har sökt medel för att arbeta med kunskapshöjning och implementering av friskfaktorer som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Socialstyrelsen reducerade det beviljade beloppet till följd av att ett stort antal ansökningar inkom.

Gällande *äldreomsorgslyftet* har en planering gjorts för årets medel. Planeringen innebär en fortsatt utbildning för 18 medarbetare till undersköterska och sju medarbetare till specialistundersköterska. Det innebär också satsningar på utbildning inom personcentrerat bemötande, förflyttningsteknik och handledarutbildning. Ett större utbildningspaket som riktar sig till samtlig omsorgspersonal inom hela förvaltningen och som innefattar kommunikation, dokumentation, värdegrund, måltiden och hälsan, omsorg i livets slutskede och psykisk ohälsa/suicidprevention delfinansieras med statsbidraget. Även externa utförare av hemtjänst har erbjudits platser till utbildningen.

Kommunen har rekviderat medel för insatser enligt *överenskommelsen psykisk hälsa och suicidprevention*. För vård- och omsorgsförvaltningens verksamheter nyttjas medel bland annat till kurser gällande första hjälpen till psykisk hälsa, temamånad för psykisk hälsa och suicidprevention, föreläsning om suicidprevention för kommunens chefer, inspirationsföreläsning om återhämtning från psykisk ohälsa, metodstödjarutbildning i ESL (ett självständigt liv), samt samordning av kommunens insatser för psykisk hälsa och suicidprevention.

Vård- och omsorgsförvaltningen har också rekviderat statsbidrag för år 2023, som syftar till att *stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård*. Ett arbete utifrån statsbidraget har påbörjats i samverkan med kommunledningsförvaltningen.

Nära vård

Överenskommelse om samverkansrutiner vid patientsäkerhetsdialoger inom särskilt boende antogs den 31 mars. Överenskommelsen reglerar hur primärvården i Sörmland och länets kommuner ska samverka för gemensamma patientsäkerhetsdialoger mellan vårdcentral och särskilt boende (SÄBO).

Patientsäkerhetsdialogerna syftar till att främja en personcentrerad och patientsäker hälso- och sjukvård för personer som bor på SÄBO. Målet är att de olika aktörerna genom gemensam patientsäkerhetsdialog kan identifiera såväl brister, risker och framgångsfaktorer i verksamheten och därigenom kunna initiera verksamhetsförbättringar i samverkan och inom berörda aktörers verksamheter. Dialogerna kommer genomföras årligen på varje SÄBO.

Fast omsorgskontakt

Fast omsorgskontakt är införd i hemtjänsten. Rutiner och uppdragsbeskrivningar är framtagna för att förtydliga ansvarsområdet fast omsorgskontakt för både medarbetare och för brukare. Utveckling av fast omsorgskontakt är pågående och ska följas upp kontinuerligt. Socialstyrelsens vägledning om fast omsorgskontakt i hemtjänsten publicerades den 28 april. Vård- och omsorgsförvaltningen fortsätter arbetet med utgångspunkt i denna.

Covid -19

Den 8 mars 2023 avslutades det munskyddskrav som under en längre tid funnits inom förvaltningens verksamheter. Under mars månad har också den specifika rutin för hantering av covid-19 tagits bort och istället har en *rutin vid smitta av covid-19, influensa och vinterkräksjuka/calici inom vård- och omsorgsförvaltningen* tagits fram.

Digitaliseringsstrategi

Den *länsgemensamma digitaliseringsstrategin för socialtjänst med angränsande hälso- och sjukvård i Sörmland* är antagen av länsstyrgruppen. Syftet med digitaliseringsstrategin är att driva på samverkan genom att lyfta fram viktiga fokusområden för digitaliseringsarbetet i länet. Detta för att Sörmland ska nå såväl de regionala målen som de nationella mål som regeringen och SKR påvisar i Vision e-hälsa 2025 för den digitala omställningen av socialtjänst, vård och omsorg. Strategin ska betraktas som styrande för länsgemensam verksamhetsutveckling med digitalt stöd, samt stödjande vid framtagande av lokala styrdokument hos respektive huvudman.

Volymutveckling

Volymmått	Utfall jan- aug 2023	Prognos 2023	Utfall jan- aug 2022	Utfall 2022
Planerade hemtjänsttimmar per månad, intern regi	19 057	19 000	17 675	17 700
Planerade hemtjänsttimmar per månad, extern regi	5 485	5 700	5 543	5 500
Belagda platser på särskilt boende för äldre	304	308	289	308
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, internt utförd	4 858	4 985	5 598	5 470
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, externt utförd	25 391	26 500	28 059	28 096
Personlig assistans enligt LSS, internt utförd	365	380	400	395
Personlig assistans enligt LSS, externt utförd	4 046	4 400	3 882	3 840
Belagda platser på LSS-boende	147	156	141	142
Belagda platser på särskilt boende socialpsykiatri	15	21	16	15
Externa placeringar LSS	5	6	5	6
Externa placeringar SoL	7	8	6	6
Brukare med daglig verksamhet inom LSS per månad	272	277	267	267
Brukare med arbete/sysselsättning inom SoL per månad	43	44	42	43
Beviljade timmar boendestöd per månad	1 525	1 650	1 381	1 383

Kommentar till volymutveckling

Volymmått som anges i timmar är ett snitt per månad under angiven period. Volymmått som anger belagda platser eller externa placeringar anger antalet i den sista månaden i angiven period.

Antalet planerade timmar inom hemtjänsten har ökat kontinuerligt över tid och detta beräknas fortsätta de kommande åren till följd av en äldre befolkning.

Den ökning av belagda platser inom särskilt boende för äldre som skett sedan föregående år beror på att fler platser har öppnats i samband med återöppningen av Strandgården i september 2022. Inga förändringar i antal platser planeras under återstoden av 2023.

Gällande personlig assistans har ett fel upptäckts i tidigare rapportering av volymmåttet. Detta gör att det inte går att jämföra med tidigare hel- och delårsrapporter. Felet är rättat bakåt i tiden och jämförande mått från 2022 i denna rapport är korrekta. Antalet ärenden inom personlig assistans varierar naturligt mellan åren och totalt sett har det varit färre antal ärenden jämfört med föregående år. Detta gör att även antalet timmar totalt sett har minskat. Minskningen gäller såväl internt som externa utförd personlig assistans. Det är för tidigt att se om den nya lagstiftningen som rör personlig assistans har en påverkan på utfallet.

Inom daglig verksamhet, LSS, har det skett en viss minskning under årets början men flera brukare har kommit in i verksamheten under och efter sommaren och totalt är det nu en ökning inom verksamheterna. Prognosen för helåret har också justerats uppåt då fler förväntas komma till verksamheten.

Efter en tid av minskningar gällande beviljade timmar i boendestöd har det nu åter skett en ökning. Utifrån tidigare undersökningar av målgruppen framgår det att det kan finnas en grupp som har behov av insatsen men som inte sökt insatsen. Efter pandemin har det kommit in fler ansökningar.

God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse

Samlad bedömning av förväntad utveckling

Arbetet med planerade aktiviteter utifrån de mål och uppdrag som anges i vård- och omsorgsnämndens plan med budget går i stort enligt plan och planerat arbete beräknas kunna genomföras under året. Flera av de indikatorer som kommer att användas för att mäta måluppfyllelsen, som exempelvis brukar- och enhetsundersökningar finns dock inte tillgängliga vid delåret utan kommer senare under hösten. Detta gör att det i flera fall är svårt att avgöra om målen kommer uppfyllas helt eller delvis.

I de fall resultatmålen berör fler nämnder än vård- och omsorgsförvaltningen är bedömningen av måluppfyllelse avgränsad till den egna verksamhetens bidrag till respektive mål.

Prognosen för det ekonomiska resultatet på helåret är en positiv avvikelse mot budget på 9 500 tkr. Den positiva prognosen för helåret består till största del av senare öppning av verksamheter inom funktionsstöd där budget tilldelats för hela året. Andra orsaker är retroaktiv intäkt inom personlig assistans samt lägre övriga kostnader än budgeterat. Trots den positiva avvikelsen finns det områden som har en negativ avvikelse. Volymökningar inom hemtjänst, kostnad för inhyrd bemanningspersonal och externa placeringar är exempel på detta.

Förväntad måluppfyllelse resultatmål

Kommunplanen 2023-2026 innehåller sju övergripande mål samt 40 resultatmål som kommer följas upp varje år under mandatperioden. I delårsrapporten ska nämnden göra en prognos gällande den förväntade måluppfyllelsen per helår 2023 för de resultatmål som nämnden berörs av. I delårsrapporten redovisas ingen bedömning av status/nuläge när det gäller måluppfyllelsen för resultatmålen, detta görs endast i årsredovisningen. Det är också först i årsredovisningen som de indikatorer med riktvärden som tagits fram som stöd för bedömning av resultatmålen kommer redovisas.

Flertalet resultatmål berör mer än en nämnd/bolag. Nämnden redovisar en prognos för samtliga resultatmål som nämnden har huvudansvar för. Nämnden får även lämna en prognos gällande de resultatmål som nämnden är medansvarig för. Varje nämnd bedömer endast den egna verksamhetens bidrag till resultatmålet. Bedömningen ska vara genusmedveten, vilket bland annat innebär att en positiv utveckling måste förväntas oavsett kön för att målet ska anses nås.

Prognosen för måluppfyllelse per helår 2023 anges med en färgsymbol:

- Grön cirkel visar att målet förväntas nås eller överträffas
- Gul romb visar att målet förväntas nås delvis
- Röd kvadrat visar att målet inte förväntas nås
- Svart streck visar att målet inte kan bedömas

För varje resultatmål visas även till vilket eller vilka hållbarhetsmål enligt Agenda 2030 som målet har en koppling.

Tillväxt, bostäder & fler jobb

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
<p>Ökad sysselsättning och egen försörjning Huvudansvar: VIAN Medansvariga: KS/KLF, KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 1. Ingen fattigdom</p> <p> 5. Jämställdhet</p> <p> 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</p>	●	<ul style="list-style-type: none"> • Elever tas emot löpande på praktik vilket har lett till sommarvikariat och timanställningar. • Delaktiga i projekt Framtidssteget. • Praktikanter från högskolor/universitet samt utbildningstjänster.

Ökad trygghet & säkerhet

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
<p>Ökad beredskap för samhällsstörningar Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, BMN, STN, SOCN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande</p> <p> 11. Hållbara städer och samhällen</p> <p> 13. Bekämpa klimatförändringen</p>	●	<ul style="list-style-type: none"> • Vård- och omsorgsförvaltningen har rekviderat statsbidrag för år 2023, som syftar till att stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Arbetet med att revidera krisledningsplan pågår med hjälp av kommunledningsförvaltningen.

Skola & utbildning för framtiden

Trygg omsorg & vård

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
<p>Ökad nöjdhet med hemtjänsten Huvudansvar: VON Medansvar: STN</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande</p>	◆	<ul style="list-style-type: none"> • Fast omsorgskontakt inom hemtjänsten är införd • Hemtjänstcafé med underhållning • Fortsatt arbete med värdegrund och bemötande.
<p>Ökad nöjdhet med särskilt boende för äldre Huvudansvar: VON Medansvar: STN</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande</p>	◆	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivt arbete med kontaktmannaskap • Aktiviteter utifrån brukares förmåga och önskemål • Fortsatt arbete med värdegrund och bemötande.
<p>Ökad nöjdhet med verksamheterna inom området funktionsstöd Huvudansvar: VON</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande</p>	◆	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerliga kvalitetsråd • Utveckling av introduktionen för nya vikarier med tidigare inskolning och introduktionsdagar med utbildning • Arbete med etiska dilemman i samband med APT • Genomfört brukardialoger inom såväl boende-verksamhet som inom daglig verksamhet.

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
<p>Ökade förutsättningar för aktiviteter för brukare inom vård och omsorg Huvudansvar: VON Medansvar: KULN</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande 10. Minskad ojämlikhet</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Hemtjänstcafé med underhållning • Träffpunkt Igelkotten - mötesplats för medborgare med hemtjänstinsats, där möjlighet till att lära sig hantera lpads samt lpads för utlåning • Funkisyran genomfördes under Augusti med god uppslutning. Aktiviteten genomfördes i samarbete med Studieförbundet och kulturförvaltningen. • Framtagande av detaljerade planeringar för aktiviteter på grupp och individnivå. Aktiviteter planeras utifrån brukares förmåga och önskemål. • Särskilt sommarprogram med aktiviteter har genomförts inom funktionsstöds verksamheter.
<p>God patientsäkerhet inom vård och omsorg Huvudansvar: VON</p> <p> 2. Ingen hunger 3. Hälsa och välbefinnande</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av arbetet med att sammanställa skador och vårdskador i hemsjukvården i samverkan med närvården och vårdcentral • Arbete med att säkra rutiner för att säkerställa god och säker vård i det interna vårdplaneringsarbetet kopplat till reviderad läns gemensam riktlinje • Revidering av och arbete med handlingsplan utifrån IVO:s tillsyn av medicinsk vård- och behandling vid särskilda boenden för äldre. • Revidering av samtliga samverkansdokument mellan kommunerna i Sörmland och Region Sörmland pågår.
<p>Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga ska prioriteras så att antalet placeringar minskar Huvudansvar: SOCN Medansvariga: KS/KLF, BIN, KULN, VON</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande 16. Fredliga och inkluderande samhällen</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Kännedom om modellen kommunal samverkan för barn i behov av komplexa insatser har inte varit tillräcklig. Insatser för att göra den känd planeras inför hösten.

Attraktiva & hälsofrämjande livsmiljöer

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
<p>Jämställda och jämlika kultur-, idrotts- och fritidsverksamheter Huvudansvar: STN Medansvariga: KS/KLF, BIN, KULN, SOCN, VON</p> <p> 5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet</p>		<ul style="list-style-type: none"> Funkisyran genomfördes under augusti med god upplutning. Aktiviteten genomfördes i samarbete med Studieförbundet och kulturförvaltningen. Genomfört detaljerade planeringar för aktiviteter på grupp- och individnivå. Brukare inom funktionsstöd som har svårighet med att bryta rutiner har erbjudits sysselsättning även under semesterveckorna.
<p>Ökad nöjdhet med måltiderna och minskad risk för undernäring i äldreomsorgen Huvudansvar: STN Medansvarig: VON</p> <p> 2. Ingen hunger 3. Hälsa och välbefinnande</p>		<ul style="list-style-type: none"> Kommungemensam rutin för att förebygga, upptäcka och behandla undernäring har reviderats utifrån Socialstyrelsens nya föreskrifter. Sjuksköterskor och rehabpersonal har fått utbildning i rutinen och om nutrition för äldre Måltidsombud från alla avdelningar på kommunens särskilda boenden för äldre har fått fördjupad utbildning i måltidsmiljö.

Klimatsmart & hållbar kommun

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
<p>Minskad klimatpåverkan från kommunens fordon och transporter Huvudansvar: STN Medansvariga: KS/KLF, KS/SBF, BIN, BMN, KULN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 13. Bekämpa klimatförändringen</p>		<ul style="list-style-type: none"> Samverkar med service- och teknikförvaltningen inför upphandling av nya bilar och ser i samband med det över antal.
<p>Minskad energi- och elförbrukning i de kommunala verksamheterna Huvudansvar: KS/SBF Medansvariga: KS/KLF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 7. Hållbar energi för alla 12. Hållbar konsumtion och produktion 13. Bekämpa klimatförändringen</p>		<ul style="list-style-type: none"> Utbyte av fönster till nya energifönster på Upplandsgatan Översyn elavtal i verksamheterna.
<p>Minskat avfall och ökad återanvändning och återbruk Huvudansvar: KS/SBF Medansvariga: KS/KLF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 6. Rent vatten och sanitet för alla 11. Hållbara städer och samhällen 12. Hållbar konsumtion och produktion</p>		<ul style="list-style-type: none"> I samband med renoveringar och nybyggnationer sker återbruk av inventarier i den mån det är möjligt.

Hållbart arbetsliv & effektiv organisation

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
<p>Högt medarbetarengagemang Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Handlingsplaner utifrån medarbetarenkät tas fram för att få relevanta åtgärder per enhet. För enheter som har något sämre resultat deltar HR i arbetet som ett särskilt stöd. • Fortsatt värdegrundsarbete • Utbildning bemanningsakademin för att ge förutsättningar för chefer och nyckelpersoner att bättre bemanna utifrån, bland annat, nytt regelverk gällande arbetstidsregler samt politiskt uppdrag gällande minskade delade turer.
<p>Halverad sjukfrånvaro för kommunens medarbetare Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Minskad korttidssjukfrånvaro i jämförelse med samma period föregående år • Fortsatt arbete med metoden tjänstedesign inom verksamhetsområdet funktionsstöd • Aktivt fortsatt arbete utifrån den satsning som gjorts tillsammans med Feelgood inom äldreomsorgen • Handlingsplaner utifrån medarbetarundersökning • Chefsforum tillsammans med HR med inriktning halverad sjukfrånvaro där erfarenheter delades och åtgärder på individ- och gruppnivå togs fram. Insatser på individ- och gruppnivå som påbörjats skiljer sig mellan enheter utifrån behov. • Start av nytt arbetssätt för systematiskt återkommande uppföljning och analys av sjuktal, rehabärenden samt arbetsskador- och tillbud på enhetsnivå.
<p>God tillgänglighet till service och bra bemötande i kontakt med kommunen Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 5. Jämställdhet</p> <p> 10. Minskad ojämlikhet</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Planerad utbildning för all personal i personcentrerat förhållningsätt och värdegrund.

Ekonomisk ställning

Driftredovisning

Driftsredovisning, nettoresultat (tkr)					
	Utfall per 31/8 2023	Utfall per 31/8 2022	Budget per 31/8 2023	Avvikelse per 31/8 2023	Prognos avvikelse helår 2023
Förvaltningsgemensamt	-9 604	-15 106	-23 292	13 688	17 500
Förvaltningskontor	-153 198	-140 338	-146 459	-6 740	-10 200
Hälso- och sjukvård	-55 715	-49 492	-51 315	-4 400	-6 800
Äldreomsorg	-208 126	-191 411	-210 744	2 618	1 000
Funktionsstöd	-154 862	-136 975	-164 106	9 244	8 000
Summa	-581 505	-533 331	-595 916	14 411	9 500

Kommentar

I delårsrapporten redovisas hur det ekonomiska utfallet för perioden förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. I redovisningen av såväl budgetavvikelsen för perioden som helårsprognosen har dessutom hänsyn tagits till ett antal budgetjusteringar som kommer föreslås beslutas av kommunfullmäktige i samband med den övergripande delårsrapporten. Budgetjusteringarna avser fördelning av reserverade medel för löneökningar och justerade arvoden för förtroendevalda.

Under förutsättning att dessa budgetjusteringar fastställs av kommunfullmäktige redovisar vård- och omsorgsnämndens verksamheter för perioden en positiv avvikelse mot budget på 14 411 tkr.

Positiva avvikelser mot budget som bidrar till det ackumulerade positiva resultatet:

- Gemensamt för alla verksamheter är att budgeten för vikarier är felperiodiserad. Ligger med för hög budget under sommaren vilket bidrar till en positiv avvikelse.
- Den nya gruppboenden och dagliga verksamheten i Hämplingen på Fortunagatan öppnades senare än planerat.
- Nya boendet inom socialpsykiatri på Pantern, Villagatan, öppnades även det senare än planerat. Planen är full personalstyrka och alla brukare inflyttade till mitten av oktober.
- Funktionsstöd har under året haft tomma platser inom grupp- och serviceboenden som påverkar avvikelsen positivt.
- Inom personlig assistans har retroaktiv intäkt inkommit som inte avser innevarande år utan 2020 och 2021.
- Vakanta cheftjänster, budget för hela året men anställningarna har startat senare.
- Avvikelsen inom särskilt boende avser till största del personalkostnader.
- Övriga kostnader lägre än budget, samt senare start med digital tillsyn.

Negativa avvikelser mot budget som påverkat resultatet negativt:

- Volymökning inom hemtjänst, nyttjat fler LOV-timmar än vad som har budgeterats.
- Negativ avvikelse på externa placeringar.
- Kostnad för inhyrd bemanningspersonal, framförallt sjuksköterskor.
- Kommunalt utförd hemtjänst, avviker mot budget. Flera enheter är på rätt väg, men fortfarande stora problem med sjukfrånvaron.

Prognosen för helåret är en positiv budgetavvikelse på 9 500 tkr. Den förklaras av ovan beskrivna positiva och negativa avvikelser, samt att budgeten för timvikarier kommer att vara lägre under årets sista fyra månader.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning, nettoresultat (tkr)					
Huvudprojekt	Utfall per 31/8 2023	Budget helår 2023	Kvar av årets budget	Prognos avvikelse helår 2023	Färdigställs år/mån
Inventarier Säbo, Strandgården	0	100	100	0	2023/12
Inventarier Säbo, Norrgläntan	0	1 953	1 953	1 953	2024/12
Inventarier Hämplingen, grupp- bostad LSS	0	800	800	500	2023/12
Inventarier Hämplingen, dagverk- samhet	36	900	864	600	2023/12
Renoveringsbehov LSS-bostad Jägaregatan	143	500	357	0	2023/12
Inventarier i brukarmiljö	730	1 300	570	0	2023/12
Summa	910	5 553	4 644	3 053	

Kommentar

Lågt ackumulerat utfall på investeringar. Det förklaras av att inventarier till Norrgläntans särskilda boende för äldre kommer att ombudgeteras till 2024. En annan förklaring till avvikelsen är att Hämplingens nya grupp- bostad och dagligverksamhet inte kommer behöva nyttja hela årets budget.

Väsentliga personalförhållanden

Personalkostnader & personalstyrka

Antalet årsarbetare har ökat i jämförelse med samma period föregående år. En del av ökningen kan förklaras av ökat antal platser inom särskilt boende äldre och inom Gruppboestad LSS i samband med att renoveringen av Strandgården färdigställdes. Innan sommaren öppnades även en ny gruppboestad på Fortunagatan. Andelen timvikarier har totalt sett varit högre än tidigare år. Till viss del kan det förklaras utifrån flera utbildningsinsatser under våren, något som kommer fortsätta även under hösten. Det kan också ha funnits en viss försiktighet hos cheferna utifrån de nya arbetstidsreglerna och vad det kommer innebära som gjort att de inte vågat anställa i tillräckligt hög grad. Det pågående arbetet med att ta fram en bemanningshandbok kan bidra till att vända trenden under hösten. Kostnaden för inhyrd personal gäller främst sjuksköterskor och där har antalet inhyrda sjuksköterskor varit högt under vår och sommar men förväntas sjunka under hösten.

Nyckeltal	Mätdatum/ - period	Totalt 2023	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2022	Kvinnor 2022	Män 2022
Lönekostnader totalt, tkr	1/1-31/8	452 265			411 339		
Kostnad inhyrd personal, tkr	1/1-31/8	14 290 tkr			10 368 tkr		
Årsarbetare, antal omräknade heltider	1/1-31/7	1 275,3	1 029,6	245,8	1 235,7	1 007,5	228,2
Timanställda, andel av totalt antal årsarbetare (%)	1/1-31/7	16,4%	15,2%	21,3%	14,6%	12,9%	22,3%
Månadsanställda, antal	31/8	1 180	970	210	1 155	963	192
Tillsvidareanställda, andel av månadsanställda (%)	31/8	97,8%	97,7%	98,1%	98%	98%	97,4%
Visstidsanställda, andel av månadsanställda (%)	31/8	2,2%	2,3%	1,9%	2,1%	2%	2,6%

Medarbetarskap & ledarskap

Under våren har verksamheterna arbetat med de handlingsplaner som tagits fram utifrån resultaten i den medarbetarundersökning hösten från 2022. Samtidigt har även en undersökning för 2023 genomförts. I analys på övergripande nivå framkommer att insatser som gjorts för att förbättra medarbetares kännedom om mål har gett effekt. Totalt svarar nu 90 % av medarbetarna att det stämmer ganska eller mycket bra på frågan om de är väl insatta i arbetsplatsens mål. Gällande frågan om jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete är den siffran 95,5%. Dessa båda frågor ligger till grund för höjningen av delindexet styrning. Delindex motivation och ledarskap har sjunkit 0,1. En av frågorna att arbeta vidare med är om min chef visar uppskattning för mig som medarbetare. Den har minskat från 4,0 till 3,9. Totalt 13,5% svarar att det stämmer ganska eller mycket dåligt. Analys utifrån 2023 års undersökning görs på respektive enhet och handlingsplaner tas fram.

Nyckeltal	Totalt 2023	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2022	Kvinnor 2022	Män 2022
Hållbart medarbetarengagemang, HME totalt	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1	4,2
HME delindex motivation	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2
HME delindex ledarskap	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2
HME delindex styrning	4,2	4,1	4,2	4,1	4,1	4,2

Kompetensförsörjning & kompetensutveckling

Andelen månadsanställda som väljer att arbeta heltid har ökat kontinuerligt sedan införandet av heltid som norm och utvecklingen fortsätter i samma riktning. Skillnaden i andel som arbetar heltiden är fortsatt stor mellan män och kvinnor.

Under året har ett utvecklingsarbete gjorts för att förbättra processerna kring sommarrekrytering inom både verksamhetsområdet funktionsstöd och äldreomsorg. De nya processerna har fungerat väl.

Gällande legitimerad personal har det under en längre tid varit nödvändigt med hyrsjuksköterskor. Under slutet av förra året och under våren har verksamheten arbetat med nya sätta att rekrytera och attrahera medarbetare vilket gett resultat. Under sommaren har det fortsatt varit nödvändigt med ett flertal hyrsjuksköterskor men efter sommaren är det klart med ett flertal nya sjuksköterskor. Antalet hyrsjuksköterskor inför hösten är tre stycken.

Antalet tillsvidareanställda som slutat på egen begäran eller som gått i pension har varit lägre än normalt i perioden men det är också en siffra som kan variera stort och det går inte att se ett mönster över tid i denna minskning.

Nyckeltal	Mätdatum/ - period	Totalt 2023	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2022	Kvinnor 2022	Män 2022
Månadsanställda som arbetar heltid, andel (%)	31/8	73,6%	70,6%	87,6%	71%	67,5%	88,5%
Månadsanställda med heltidsanställning som har valt att arbeta deltid, andel (%)	31/8	25,2%	28,2%	11,1%	25,9%	29,5%	7,6%
Genomsnittlig sysselsättningsgrad månadsanställda som arbetar deltid (%)	31/8	77,1%	77,7%	70,9%	76,6%	77,1%	70%
Tillsvidareanställda som slutat på egen begäran, antal	1/12-31/7	37	30	7	42	36	6
Tillsvidareanställda som gått i pension, antal	1/12-31/7	9	9	0	29	29	0

Hållbart arbetsliv & arbetsmiljö

Sjukfrånvaron har legat på en något lägre nivå jämfört med samma period under föregående år. Den minskning som ses beror främst på en minskad korttidssjukfrånvaro. Sjuktalet varierar mellan verksamheterna varför också åtgärderna för att minska densamma varierar och sker på både individ- och gruppnivå. I månadsrapporteringen framgår att flera av de extra insatser som gjorts på enhetsnivå har varit med inriktning på korttidsfrånvaron, med exempelvis tätare uppföljning tillsammans med medarbetare.

Ett chefsforum med tema utifrån målet *halverad sjukfrånvaro för kommunens medarbetare* har genomförts tillsammans med representanter från HR. Förslag på arbetssätt och metoder togs fram och arbetet kommer att fortsätta inom förvaltningen.

Vård- och omsorgsförvaltningen har också sökt statsbidrag för arbete med att *främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg*. En planering inför arbetet har gjorts. Arbetet förväntas bidra till att höja kunskapen om friskfaktorer samt arbeta främjande med dessa för att stärka arbetsmiljön och bidra till verksamhetens mål.

Nyckeltal	Mätdatum/ - period	Totalt 2023	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2022	Kvinnor 2022	Män 2022
Sjuklönekostnader, andel av löne- kostnader totalt (%)	1/1-31/8	2,5%			3,1%		
Sjukfrånvaro totalt (%)	1/12-30/6	10,4%	11%	7,8%	10,7%	11,1%	8,6%
Sjukfrånvaro totalt, varav <15 dagar (%)	1/12-30/6	4,9%	5,1%	4,2%	5,7%	5,9%	5%
Sjukfrånvaro totalt, varav 15-90 dagar (%)	1/12-30/6	1,8%	2,1%	0,9%	1,7%	1,9%	0,8%
Sjukfrånvaro totalt, varav >90 dagar (%)	1/12-30/6	3,7%	4%	2,7%	3,3%	3,4%	2,9%
Sjukfrånvaro tillsvidareanställda (%)	1/12-30/6	11,6%	12,1%	9%	11,8%	12,2%	9,9%
Tillsvidareanställda med upprepade sjukfrånvaro (mer än 5 tillfällen under de senaste 12 månaderna), antal	1/7-30/6	233	194	39	238	203	35

Förväntad utveckling

Nya bestämmelser gällande dygnsvila

Från 1 oktober 2023 gäller som huvudregel att alla medarbetare i kommuner och regioner ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod, och att arbetspass ska följas av dygnsvila. Då vård- och omsorgsförvaltningen har verksamhet som bedrivs dygnets alla timmar påverkas verksamheterna i hög grad. Som en åtgärd för att bemöta detta och för att ge bättre förutsättningar gällande schemaläggning och bemanningsplanering har en utbildningsinsats, bemanningsakademin, genomförts under våren. Utbildningen riktade sig till chefer och andra nyckelfunktioner inom schema och bemanning. Utbildningen är också en viktig del för det fortsatta arbetet med heltid som norm, minskade delade turer och minskning av andelen timvikarier i verksamheterna. Parallellt med utbildningsinsatsen pågår arbete med att ta fram en bemanningshandbok utifrån de nya bestämmelserna i kombination med de politiska målen och gällande avtal. Effekterna av förändringarna kan vara en minskad möjlighet till flexibilitet och delaktighet i schemaläggningen för medarbetarna. De ekonomiska effekterna av förändringarna är svåra att förutsäga men det är troligt med en kostnadsökning i ett inledande skede.

Åtgärdsplan

Planerade åtgärder

Avvikelse	Åtgärd	Förväntade ekonomiska effekter av åtgärden	Förväntade verksamhets-effekter av åtgärden
Hemtjänsten underskott	Förändring av planerar-organisation	Ekonomi i balans	Effektivare planering
	Utbildningsinsats be-manningsakademi för chefer och andra nyckel-personer	Ekonomi i balans	Effektivare planering
Hög sjukfrånvaro	Genomförande av projektet för arbete med friskfaktorer	Minskade sjuklönekost-nader	Lägre sjukfrånvaro / Bättre kontinuitet för brukare
	Utbildningsinsats be-manningsakademin för chefer och andra nyckel-personer	Minskade sjuklönekost-nader	Lägre sjukfrånvaro / Bättre kontinuitet för brukare
	Nytt arbetssätt för stöd till chefer i arbetet med rehab-processen	Minskade sjuklönekost-nader	Lägre sjukfrånvaro / Bättre kontinuitet för brukare
Hög andel timvikarier	Utbildningsinsats be-manningsakademin för chefer och andra nyckel-personer	Minskade kostnader för timvikarier	Bättre kontinuitet för brukare
	Framtagande av be-manningshandbok	Minskade kostnader för timvikarier	Bättre kontinuitet för brukare
Otillräcklig redovisning till IVO gällande tillsyn av medicinsk vård och behandling vid särskilda boende för äldre	Uppdaterad och förtydligad åtgärdsplan samt utsedd processledare för arbetet med handlingsplan och uppföljning av densamma		Säkerställa god patient-säkerhet i verksamheterna